

Pirineus Digital, 17/08/23

Un pòdcast documental dona a conèixer un dels episodis més colpidors de la Guerra Civil a Cerdanya

Les seves autores han dedicat dos anys a recollir tota la documentació existent sobre els fets del Còrrec del Gavatx

La periodista puigcerdanenca Teresa Turiera-Puigbó a l'Arxiu Comarcal de Cerdanya. / M.F.C.

La periodista puigcerdanenca Teresa Turiera-Puigbó i la seva filla Neus Aldeguer, estudiant de periodisme, han dedicat dos anys a recollir tota la documentació existent sobre els fets del Còrrec del Gavatx, un dels episodis de la Guerra Civil a Cerdanya que més va commocionar la població. El nou de setembre de 1936, 21 civils de Puigcerdà són detinguts a casa i tancats a la presó de la vila. L'endemà, el Comitè Revolucionari dona l'ordre d'executar-los.

Els milicians se'ls emporten en un camió fins al Còrrec del Gavatx, al terme municipal de Fontanals de Cerdanya, on són assassinats.

Per tal de donar a conèixer aquests fets, les periodistes han elaborat un reportatge sonor, amb documents, amb l'opinió d'historiadors i amb la veu de testimonis directes i de familiars de les víctimes. De fet, Turiera-Puigbó és neta d'un dels assassinats i explica que "totes les famílies que ho van viure de prop ho han tingut silenciats durant moltes dècades, i jo sempre pensava que s'havia de recuperar aquesta memòria i que s'havia d'explicar, sobretot a les noves generacions, què havia passat".

La periodista puigcerdanenca Teresa Turiera-Puigbó a l'Arxiu Comarcal de Cerdanya. / M.F.C.

A més, lamenta que "és tan injust el perquè els havien matat com el fet que, després, aquestes morts quedessin silenciades, perquè el franquisme es va apropiat d'aquestes víctimes i quan va arribar la democràcia semblava que no quedava bé reivindicar-les, quan en realitat ells no havien estat mai ni d'un bàndol ni d'un altre, eren civils de Puigcerdà que van morir a causa de la violència que hi havia a la rereguarda".

L'autora explica que "després de 80 anys encara no hi ha un consens sobre què va passar, qui va fer la llista dels assassinats ni perquè s'havien de matar". Els fets van ocórrer en una època on la vila estava controlada pels anarquistes i les forces del front popular estaven dividides. Aquesta situació, explica Turiera-Puigbó, va portar molta violència als carrers: primer amb la persecució i assassinat de capellans i la crema o enderroc d'esglésies, com la de Santa Maria de Puigcerdà, i després amb l'execució de diversos vilatans.

En aquest sentit, assenyala que "hi va haver persones que van ser assassinades per venjances personals, altres per revenges polítiques que ja venien d'abans, de l'any 34, i d'altres simplement d'una manera arbitrària pel caos que hi va haver en aquell moment". També apunta que el treball que han realitzat "és un homenatge als avis que nosaltres no vam poder conèixer mai; i, a banda, penso que per a les mateixes famílies és també una mena de cura".

Monòlit a Urtx

El pòdcast es presentarà el pròxim 24 d'agost a les 18:30h a l'Arxiu Comarcal cerdà. Després tindrà lloc un col·loqui. D'altra banda, el 9 de setembre a les 12 del migdia s'inaugurarà un monòlit amb l'explicació d'aquests fets a Urtx, al torrent on van ser assassinats i on des de fa anys hi ha una creu que els recorda. Tant el pòdcast com el monòlit ha comptat amb el suport de Memorial Democràtic.